

Utlåtande 2011:78 RIII (Dnr 311-955/2011)

Detaljplan för Konsthallen 2 i stadsdelen Djurgården, Dp 2006-19499-54

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Detaljplanen för Konsthallen 2 i stadsdelen Djurgården, Dp 2006-19499-54, antas.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Detaljplanen syftar till att ersätta den tidigare sommarrestaurangen Lindgården på fastigheten Konsthallen 2 på Södra Djurgården med en ny byggnad för hotell- och museiändamål.

Stadsbyggnadsnämnden har tidigare antagit förslag till detaljplan för nytt hotell och museum på Konsthallen 2, ett beslut som länsstyrelsen upphävt med hänvisning till skada på riksintresset för kulturmiljön inom Nationalstadsparken.

Stadsbyggnadsnämnden har efter att länsstyrelsen upphävt antagandebeslutet omarbetat planförslaget med beaktande av byggnadens utformning och volym för att i högre grad anpassas till den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Södra Djurgården.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsnämnden.

Mina synpunkter

Evenemangsparken på Djurgården består av en brokig samling verksamheter i en brokig miljö, präglad av stora och små museibyggnader, landets äldsta tivoli och det stora friluftsmuseet Skansen. Det föreliggande förslaget kommer äntligen att väcka fastigheten Konsthallen 2 ur sin törnrosasömn och åtgärden är angelägen, den nuvarande byggnaden är förfallen och ska ersättas. Stadsbyggnadsnämnden har därför redan tidigare fattat beslut om att anta en ny detaljplan, men detta beslut har upphävts av länsstyrelsen.

Efter upphävandet av antagandebeslutet har planen omarbetats. Fastigheten är belägen i en miljö som ställer särskilda krav på dess utformning. Den föreslagna byggnaden har ett lätt anslag som har anpassats till det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Förslaget överensstämmer med bestämmelserna för Nationalstadsparken, men fasaderna kan gärna bli mer spännande och fantasirika, så att stadsdelens långa betydelse som rekreationsområde och nöjespark för stockholmarna förtydligas. Fasadernas utformning spelar en viktig roll som gör det givet att stadsbyggnadsnämnden slutgiltigt beslutar i ärendet.

Förslaget till hotell- och kulturändamål på Konsthallen 2 överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen för stadens del av Nationalstadsparken, då den innebär att fastigheten ges en bred publik användning året runt som bidrar till att förstärka områdets karaktär med verksamheter för turism, evenemang och kultur.

Jag föreslår att kommunfullmäktige antar detaljplanen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Reviderad plankarta med bestämmelser
3. Reviderad planbeskrivning
4. Genomförandebeskrivning
5. Samråds- och remissredogörelse
6. Utställningsutlåtande

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. återremittera ärendet
2. staden ska pröva möjligheterna att på juridisk väg tvinga fram en renovering av Lindgården
3. därutöver anföra följande

Lindgården, det enda kvarvarande huset från Stockholmsutställningen 1930, har en mycket karaktäristisk utformning med verandor och det vackra gårdsrummet. Ett hus som väl passar i denna miljö på Djurgården. Lindgården är en av ytterst få bevarade tidsdokument från en tid i Sverige som präglades av stark framtidstro och optimism.

Lindgården är i dokumenterat dåligt skick, men en för några år sedan genomförd oberoende undersökning av byggnadsantikvarier visar att byggnadens förfall är kraftigt överdrivet. Bedömning görs att Lindgården fortfarande går att restaurera. En teknisk undersökning från 1996 fastslår även att byggnaden ej är ett provisorium. En undersökning som nu även aktualiserats.

Det kompromissförslag som diskuterades i början av 2000-talet beträffande upprustning av den befintliga byggnaden, men där vissa inre förvanskningar kan tillåtas för att få verksamheten lönsam, bör åter utredas. Det avtal som skrevs 1990 formulerades rätt oklart men oberoende jurister i byggrätt bedömer att det fortfarande är giltigt och att Stockholm stad kan utkräva vite mot att den nya fastighetsägaren snarast påbörjar en renovering. Staden bör pröva dessa möjligheter i domstol. Vidare bör man ta fasta på tankarna om museum istället för hotell. Ett Nationalstadsparkens museum eller det så länge efterlängtade designmuseet är tänkbara alternativ.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Verksamheten i Lindgården lades ner i början av 1990-talet, staden sålde byggnaden och sedan dess har gården successivt tillåtits förfalla. När gården såldes fanns skydds-föreskrifter med krav på upprustning av gården. Den upprustningen uteblev och 2004 konstaterade en revisionsrapport att staden skött ärendet Lingården mycket illa. Revisionsrapporten menade att staden dels gått miste om de stora intäkter gården kunnat inbringa och dels att staden låtit en kulturhistoriskt otroligt viktigt byggnad förfalla till ett så dåligt skick att gården antas vara bortom räddning.

Ärendet Konsthallen 2, Lindgården, borde ha hanterats på ett annat sätt. Mot bakgrund av stadens historia och det kulturhistoriska värde byggnaden har hade en återuppbyggnad av den ursprungliga byggnaden varit att föredra, gärna med ny publik verksamhet i form av restaurang, museum eller annat som hade gjort byggnaden tillgänglig för stockholmare och besökande.

Nu har ärendet gått så pass långt i en annan riktning att en återuppbyggnad inte längre är aktuell. I det här läget är det viktigt att den hotellbyggnad som kommer att uppföras på platsen gestaltas på ett sätt som passar med den mycket unika kringliggande omgivningen. Den nu föreslagna byggnaden gör det på ett betydligt bättre sätt än den som tidigare presenterats. I det fortsatta arbetet är det viktigt att exempelvis fasadmaterial väljs med omsorg.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Detaljplanen för Konsthallen 2 i stadsdelen Djurgården, Dp 2006-19499-54, antas.

Stockholm den 11 maj 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Per Bolund* och *Sara Pettigrew* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Wanngård*, *Olle Burell* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Detaljplanen syftar till att ersätta den tidigare sommarrestaurangen Lindgården på fastigheten Konsthallen 2 på Södra Djurgården med en ny byggnad för hotell- och museiändamål.

Stadsbyggnadsnämnden har tidigare antagit förslag till detaljplan för nytt hotell och museum på Konsthallen 2, ett beslut som länsstyrelsen upphävt med hänvisning till skada på riksintresset för kulturmiljön inom nationalstadsparken.

Stadsbyggnadsnämnden har efter att länsstyrelsen upphävt antagandebeslutet omarbetat planförslaget med beaktande av byggnadens utformning och volym för att i högre grad anpassas till den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Södra Djurgården.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2011 att

1. Godkänna förslaget till detaljplan och överlämna det till kommunfullmäktige för antagande, samt att därutöver anföra följande:

Evenemangsparken på Djurgården består av en brokig samling verksamheter i en brokig miljö, präglad av stora och små museibygnader, landets äldsta tivoli och det stora friluftsmuseet Skansen. Det föreliggande förslaget kommer antligen att väcka fastigheten Konsthallen 2 ur sin törnrosasömn och stadsbyggnadsnämnden anser åtgärden både efterlängtd och angelägen.

Det är glädjande den nya byggnaden inte underordnar sig, historiserar eller kopierar, men vi vill understryka vikten av att den nya byggnadens utformning verkligen blir högkvalitativ. De i detaljplanen föreliggande skisserna får gärna utmytna i mer spännande och mer fantasirika fasader i bygglovskedet, så att stadsdelens långa betydelse som rekreatiomsområde och nöjespark för stockholmarna förtydligas. Byggllov kommer därför inte att beviljas på delegation utan ska ges av stadsbyggnadsnämnden.

2. Förklara paragrafen omedelbart justerad.

Reservation anfördes av vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) och ledamoten Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Elina Åberg m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

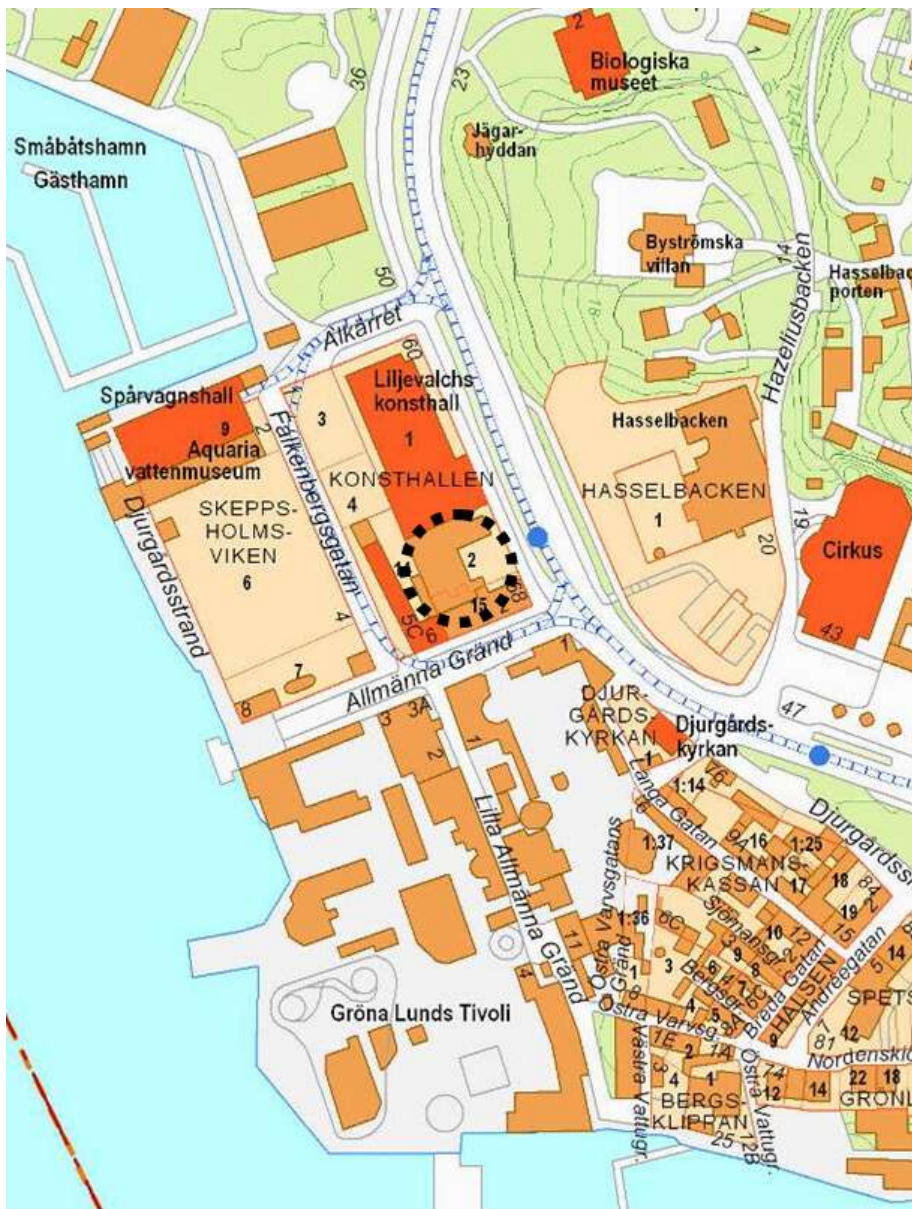
Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Arcona AB har inkommit med planansökan för fastigheten Konsthallen 2 för att ersätta den befintliga restaurangbyggnaden Lindgården med en ny byggnad för musei- och hotelländamål.

Planområde

Planområdet ligger vid Djurgårdsvägen på Södra Djurgården och avgränsas av Blå Porten och Liljevalchs konsthall i norr, stenhusbebyggelsen vid Allmänna Gränd i söder och bostadshuset på Konsthallen 14 i väster. Planområdet omfattar fastigheten Konsthallen 2 samt del av fastigheten Konsthallen 15. Planområdet uppgår till ca 0,15 ha. All mark ägs av Stockholm stad. Konsthallen 2 upplåts med tomträtt till Rotaria Invest AB, ägare Arcona AB, och Konsthallen 15 är upplåten med tomträtt till Osher Planning AB.

Områdesbild över kv. Konsthallen 2

Nuvarande Restaurang Lindgården

Tidigare ställningstaganden

Riksintresset Nationalstadsparken

Planområdet ligger inom Kungliga nationalstadsparken, som är av riksintresse enligt 4 kap 7 § miljöbalken (1998:808). Där anges följande skydd för de samlade natur- och kulturmiljövärdena: ”Inom nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.”

Översiktsplan för Nationalstadsparken - Stockholmsdelen

För området gäller Översiktsplan för Nationalstadsparken – Stockholmsdelen, som antogs av kommunfullmäktige 20 april 2009. Området tillhör delområdet ”Evenemangsparken”, för vilken fördjupningen av översiktsplanen ger inriktning för markanvändning och utveckling.

Enligt inriktningen för Evenemangsparken anges att verksamheter och anläggningar behöver kunna få vidareutvecklas och förnyas för att vidmakthålla områdets

attraktivitet som evenemangspark. Vidare anges att området bör tåla viss komplettering och förändring under förutsättning att områdets karaktär och särskilda kulturhistoriska värden i byggnader, parker och miljöer bevaras. För verksamheter är det bra om användningen året runt kan öka.

Förslaget till hotell och kulturändamål på Konsthallen 2 bedöms överensstämma med den fördjupade översiktsplanen för stadens del av nationalstadsparken då den innebär att fastigheten ges en bred publik användning året runt som bidrar till att förstärka områdets karaktär med verksamheter för turism, evenemang och kultur.

Gällande detaljplaner

Inom planområdet gäller O-240 (år 1914) och tillhörande tilläggsplan Pl. 1481 (år 1934) som för fastigheten Konsthallen 2 samt del av Konsthallen 15 anger byggnader för offentligt ändamål. Byggnaderna får uppföras till högst 13,5 meter ovan marknivå och i tre våningar. Därutöver får byggnadsnämnden medge inrättande av boningsrum i vindsvåning. Maximal byggrätt enligt gällande plan på Konsthallen 2 beräknas vara ca 2900 kvm BTA.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 6 september 2007 att påbörja planarbete för nybyggnad av hotell alternativt annan publik verksamhet på fastigheten Konsthallen 2 på Södra Djurgården.

5 mars 2009 beslutade stadsbyggnadsnämnden att uppdra åt stadsbyggnadskontoret att påbörja plansamråd i enlighet med ett bearbetat förslag till hotellbyggnad.

10 december 2009 beslutade stadsbyggnadsnämnden att godkänna redovisning av plansamråd samt uppdrog åt stadsbyggnadskontoret att ställa ut planförslaget.

12 maj 2010 beslutade stadsbyggnadsnämnden att anta förslaget till detaljplan, § 20. Nämnden gjorde även ett särskilt uttalande att en justering av föreslagen fasadutformning måste kunna ske senare. Bygglov får inte ges på delegation utan ska ges av stadsbyggnadsnämnden. Detaljplanen innebar ett nytt hotell i fyra våningar om ca 3250 kvm BTA. Huset föreslogs få en modern utformning med skulpturala former och fasader i färgat och klart glas.

Tidigare förslag till detaljplan för kv. Konsthallen 2. Beslut om antagande av planförslaget har upphävts av länsstyrelsen.

Illustration: Sandell Sandberg Arkitektkontor

Överprövning av beslut

Länsstyrelsen beslutade 16 juni 2010 att pröva stadsbyggnadsnämndens antagandebeslut från 12 maj 2010, § 20, med motivet att detaljplanen kan befaras innebära att riksintresset för det historiska landskapets kulturvärden skadas, om den genomförs. Länsstyrelsen anförde i sitt beslut att det är av särskild betydelse att en ny byggnad harmonierar med helhetsmiljön, annars riskeras att befintlig kulturhistoriskt värdefull miljö kan komma att skadas. Den nya bebyggelsen bör ansluta sig till befintlig bebyggelse vad gäller höjd, placering på tomten, volym, formspråk och material.

10 februari 2011 beslutade länsstyrelsen att upphäva stadsbyggnadsnämndens beslut den 12 maj 2010, § 20, att anta förslag till detaljplan för kv. Konsthallen 2 m fl. med hänvisning till skada på riksintresset Nationalstadsparken.

Omarbetning av förslag till detaljplan

Stadsbyggnadskontoret har efter att länsstyrelsen upphävt antagandebeslutet av detaljplaneförslag för kv. Konsthallen 2 m.fl. omarbetat planförslaget med beaktande av bebyggelsens volym och utformning för att i högre grad ansluta till den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Södra Djurgården. Det nya planförslaget ställdes ut februari – mars 2011.

Förutsättningar

På fastigheten Konsthallen 2 finns den numera förfallna restaurangen Lindgården som uppfördes år 1930. Restaurangen utgörs av en vinkelbyggnad i två våningar och om-

fattar omkring 1300 kvm BTA. Dess enkla karaktär – den byggdes som en öppen sommarrestaurang utan isolering – har inneburit att den inte kunnat användas året runt utan endast sommartid. Byggnaden bedöms vara av särskilt kulturhistoriskt värde och är grönklassad enligt stadsmuseets byggnadsklassificering.

Sedan år 1993 har byggnaden stått mer eller mindre oanvänd vilket medfört att den förfallit kraftigt. Frågan om användning av fastigheten har diskuterats i närmare 20 år. Tidigare utförda tekniska utredningar (år 1995, 1996) visade att byggnaden redan då var så pass fuktskadad och hade så dåliga installationer att mycket omfattande åtgärder behövdes för att förhindra fortsatt förfall. Senast utförda miljöinventering, dat. 2010-05-03, visar att alla golv, väggar, fasader samt takmaterial, ytskikt, träbjälklag och isolering bör rivras i sin helhet. Delar av stommen uppvisar mikrobiella skador och rikligt med mögelpåväxt samt är angripen av skadeinsekter vilket gör att man vid en eventuell ombyggnad måste riva hela bjälklagsstommen och slaggstensfyllningar mm för att säkerställa god inomhusmiljö. Kostnaderna för att restaurera byggnaden, i den mån det är möjligt, har därav ansetts orimliga för en kommersiell verksamhet att bära.

Förändringar

Ny bebyggelse

En förutsättning för den nya bebyggelsen har varit en ökad anpassning till den befintliga bebyggelsemiljön inom kvarteret Konsthallen och de kulturhistoriska värdena på Södra Djurgården. Som följd av detta har byggnadens volym minskats med ca 800 kvm, fasaden dragits in 4 m från Djurgårdsvägen och utformningen helt arbetats om. Planen möjliggör ett nytt hotell med möjlighet att inrymma lokaler för kulturändamål. Hotellet får ca 50 rum i varierande storlekar, ytor för restaurang och bar, servering, konferens och utställning i bottenvåningen samt parkering och ytterligare utställningslokaler i källarvåningen. Gården ligger spegelvänd mot befintlig gård och öppnar upp sig mot Djurgårdsvägen. Kring gården ligger hotellets samtliga publika lokaler. Målsättningen är att byggnaden vid sidan av hotellverksamheten ska kunna ha ett brett publikt användningsområde som kan bidra till att levandegöra området året om.

Bearbetningar av byggnadsvolymen jämfört med tidigare förslag:

- Arean ovan mark har minskat från ca 3250 kvm till ca 2450 kvm.
- De terrasserade fasaderna ger byggnaden en öppnare karaktär och distanserar hotellrummen från omgivande fastigheter.
- Fasaden dras tillbaka 4 meter från Djurgårdsvägen och ligger i samma fasadliv som stenhuset utmed Allmänna gränd. Takvåningen dras in ytterligare 4 meter från fasadliv.
- Byggnadens gård är rätvinklig och öppnare mot Djurgårdsvägen.
- Fasaden mot Djurgårdsvägen har kortats ned vilket gör byggnaden nättare i stadsbilden och mer proportionerlig mot Konsthallen 15.
- Byggnadens takvåning har minskats och dragits in runt om för en mer kompakt volym som skymmer omgivningen mindre.

- På byggnadens västsida mot Konsthallen 14 vidgas friytan kring det befintliga trädet nära tomtgränsen.
- Överhänget ovan entrén utgår och byggnaden landar istället med fasad i mark vid entrén.

*Vy över det nya hotellet från Djurgårdsvägen i söder.
Illustration: Johan Celsing Arkitektkontor*

*Vy över det nya hotellet från Djurgårdsvägen i norr.
Illustration: Johan Celsing Arkitektkontor*

Illustrationsplan över kvarteret Konsthallen

Utformning

Samtidigt som en god harmoniering måste ske med den befintliga bebyggelsen är det viktigt att byggnaden arkitektoniskt läses som ett nutida tillägg, både vad gäller funktionalitet och uttryck.

Byggnadens fasader utgörs av kraftfulla fasadelement i målat massiv- och limträ som bildar längsgående terrassfronter och inramar rummets stående glaspartier. De terrasserade fasaderna samspelar med det öppna gårdsrummet mot Djurgårdsvägen och bidrar till att bryta ned skalan på huset med volymer som återkopplar både till den lägre och högre bebyggelsen i kvarteret. Terrassernas fronter mot omgivningen utgörs av längsgående limträ som kröns med ett lågt stålräcke. Innanför räcket finns integrerade planteringslådor för överhängande grönska. Träet och glaspartierna återkommer runt hela huset men varierar i täthet där västfasaden, takvåningen och delar av bottenvåningen får mer täta partier. Taken blir flacka och bekläs med sedumväxter.

Entré sker över gården från Djurgårdsvägen. Gården utformas med hållar av natursten och med plats för ett eller ett fåtal träd. Integrerat med gårdsgestaltningen finns

möjlighet att placera låga lanterniner för överljus till utställningslokaler i källarvåningen. En mindre urtagning i huset görs mot Konsthallen 14 i väster för att bevara befintliga uppvuxna träd och skapa distans till bostadshuset. I den del av gården som ligger närmast Blå Porten placeras en nedfart till garage med plats för ca 15 bilar. Nedfarten integreras i gårdsgestaltningen och avgränsas med en lägre mur eller bänk mot vistelseytorna.

Elevation mot Djurgårdsvägen

Fasad mot Djurgårdsvägen

Fasadutsnitt och sektion av terrasser

Behovsbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsytas i PBL 5 kap 18 § eller MB 6 kap 11 §. En miljöbedömning enligt miljöbalken bedöms därför inte behöva upprättas. Planförslaget strider inte mot gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms heller inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Den planerade verksamheten bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa. De miljöfrågor som bedömts ha betydelse för projektet är framförallt påverkan på områdets kulturmiljö, trafik och dagvatten. Dessa frågor har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Samråd och remiss

Planförslaget var föremål för remiss och samråd under tiden 18 juni – 1 september 2009. Samrådsmöte hölls den 17 augusti 2009. Synpunkter från boende och sakägare var i stor utsträckning kritiska mot rivning av den befintliga byggnaden. Istället ville man att Lindgården ska restaureras alternativt byggas upp på nytt i samma stil. Den föreslagna byggnaden ansågs inte passa in i den kulturhistoriska miljön, både vad gäller byggnadens stora volym och moderna gestaltning. Några av de boende var kritiska till garagedfarten under Blå Portens trädgård då man ansåg att den skulle skada byggnaden och trädgården samt medföra ytterligare trafik i området.

Remissinstanser och intressegrupper var i varierande grad negativa till planförslaget. Framförallt framförde man synpunkter på att den föreslagna byggnaden inte tar hänsyn till platsens befintliga bebyggelse och kulturhistoriska värden samt att byggnaden var för stor till volym och höjd. Andra framförda synpunkter var att den befintliga byggnaden i första hand ska bevaras och rustas upp och i andra hand att en kopia av den befintliga byggnaden ska uppföras. Flera instanser hade även synpunkter på föreslagen trafik- och parkeringslösning. Ett fåtal var positiva till att användningen av fastigheten får en lösning som ökar attraktiviteten av området.

Fullständig redovisning av inkomna synpunkter under samrådet finns redovisade i samrådsredogörelsen, daterad 2009-11-05.

Utställning

Planförslaget ställdes ut under tiden 24 februari – 24 mars 2010 i Tekniska Nämndhuset. Planförslaget visades även i Östermalms bibliotek. Under utställningen inkom skrivelser från sakägare, boende och intresseföreningar med likalydande synpunkter som de som framfördes under samrådet. Kritiken rörde framförallt rivning av befintlig byggnad, stadens hantering av ärendet, den nya bebyggelsens utformning och volym, användningen såsom hotell och museum samt bebyggelsens påverkan på områdets kulturhistoriska värden. Länsstyrelsen framförde att det borde klargöras hur föreslagen byggnadsvolym anpassas till omgivningen och hur de kulturhistoriska värdena på plats tas tillvara. Vidare framfördes att om det vid antagandet av detaljplanen kan befaras att det historiska landskapets kulturvärden skadas, kommer Länsstyrelsen att pröva planen.

Fullständig redovisning av inkomna synpunkter under utställningen finns redovisade i utställningsutlåtandet, daterat 2010-04-16.

Överprövning av beslut

Efter utställning och antagande i stadsbyggnadsnämnden 12 maj 2010, § 20, beslutade länsstyrelsen att pröva stadsbyggnadsnämndens antagandebeslut med motivet att genomförandet av detaljplanen kan befaras innebära att riksintresset för det historiska landskapets kulturvärden skadas. Den 10 februari 2011 beslutade sedan länsstyrelsen att upphäva stadsbyggnadsnämndens antagandebeslut med hänvisning till skada på riksintresset Nationalstadsparken.

Stadsbyggnadskontoret har efter att länsstyrelsen upphävt antagandebeslutet av detaljplaneförslaget för kv. Konsthallen 2 m.fl. omarbetat förslaget med beaktande av bebyggelsens volym och utformning för att i högre grad ansluta till den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Södra Djurgården. I det arbetet har stadsbyggnadskontoret haft samtal med länsstyrelsen om vilka utformningsfaktorer som har betydelse för en anpassning till riksintresset.

Ny utställning

Ett nytt omarbetat förslag till detaljplan för kv. Konsthallen 2 m.fl. ställdes ut under tiden 16 februari 2011 – 16 mars 2011 i Tekniska Nämndhuset. Förutom kända sakägare har berörda boende och andra intressenter, som under samrådet och tidigare utställning skriftligen framfört synpunkter, fått underrättelse om utställningen i brev. Övriga har informerats genom annons i dagspressen.

Inkomna synpunkter på föreslagen hotell- och museibyggning gör gällande att utformningen har bearbetats till det bättre och att byggnaden i högre grad än tidigare har anpassats till områdets kulturhistoriska miljö. Flera framhåller dock att en ytterligare bearbetning bör komma till stånd i det fortsatta arbetet. Många intresseföreningar och boende i området är dock fortfarande kritiska till att befintlig byggnad avses rivas till förmån för ny bebyggelse och att den föreslagna bebyggelsens utformning och volym inte är tillräckligt anpassad till omgivningen. Enstaka synpunkter är negativa till föreslagen garagelösning med infart från Djurgårdsvägen samt att användningen av fastigheten inte bör vara hotell utan snarare helt publika och kulturella ändamål.

Länsstyrelsen svarar att man vill att planbestämmelserna kompletteras med att bebyggelsen ska utformas med god anpassning till områdets karaktär och särskilda kulturhistoriska värden i omgivande byggnader och miljö. Vidare ser man det önskvärt att även planbeskrivningen redigeras under rubriken ”Utformning”. Det bör enligt Länsstyrelsens mening tydligare framkomma vilken miljö som bebyggelsen ska anpassas till.

Skönhetsrådet avstyrker bifall till det utställda förslaget i dess nuvarande utförande då man anser att byggnaden bör sänkas en våning och utformas mer i dialog med platsen för att bli en modern paviljongbyggnad med eget uttryck anpassad till den plats den blir del av.

SL anser att planbestämmelserna ska utökas med planbestämmelser för störningsskydd med avseende på stomljud, vibrationer och eventuellt trafikbuller.

Stadsholmen framför att reviderat förslag är något mer anpassat än tidigare, men att bebyggelseutformningen bör revideras ytterligare för att bättre anpassas till omgivningen, inte minst volymen vilken är för dominerande i förhållande till byggnadsminnet på Konsthallen 14. Vidare kan angöring över Konsthallen 14 accepteras förutsatt att Stadsholmens krav på denna tillgodoses.

Statens Fastighetsverk tillstyrker förslaget då byggnaden i det nu utställda omarbetade planförslaget anpassar sig till det skyddsvärda bebyggelsemönstret i höjd, fasadlängd mot gatan och uttryck.

Kungliga Djurgårdens Intressenter framför att den föreslagna användningen med hotell alternativt lokaler för kulturändamål är positiv för Djurgården som helhet. Bebyggelseförslaget har bearbetats till en bättre anpassning till miljön. Ytterligare bearbetningar och anpassningar bör vara möjliga under det fortsatta arbetet särskilt vad gäller byggnadsdetaljer och material. Garageinfart från Djurgårdsvägen bedöms dock som olämplig av flera skäl.

Djurgårdens Hembygdsförening och *Förbundet för Ekoparken* avstyrker förslaget i sin helhet och vill att arkitekten ges i uppdrag att utreda hur man bäst kan bevara be-

fintlig byggnad som inte alls är i så dåligt skick som miljöutredningen gör gällande. Utställt förslag menar man visserligen har ett mindre våldsamt fasadspråk, men byggnadens höjd, särskilt den indragna fjärde våningen, bryter kraftigt mot omgivande bebyggelse. Likaså är tillfarts- och inlastningsfrågorna inte lösta. Det historiska landskapets natur- och kulturvärden kommer därför allvarligt skadas och den föreslagna byggnaden är enligt bestämmelserna för nationalstadsparken inte tillåtlig.

Föreningen Östermalm framför att byggnaden är för hög och att den bör vara i högst två våningar. Vidare vill man inte att ett hotell inte ska byggas på tomten utan att användningsbestämmelsen bör vara offentligt ändamål.

STF Stockholmskretsen anser även nu att staden ska lösa in Lindgården och planlägga för allmänna verksamheter såsom restaurang, museum, café och information. Användningen som hotell strider både mot stadens översiktsplan om Nationalstadsparken.

Fullständig redovisning av inkomna synpunkter under utställningen finns redovisade i utställningsutlåtandet, daterat 2011-03-21.

Revidering efter utställning

Efter utställningen har plankartan och planbeskrivningen reviderats. På den reviderade plankartan har planbestämmelserna utökats med en bestämmelse om att; *Bebyggelsen ska utformas med god anpassning till områdets karaktär och kulturhistoriska värden i omgivande byggnader och miljöer*. Planbeskrivningen har reviderats med ett tillägg som beskriver befintlig miljö och anpassningen till denna enligt följande; *Byggnaden ligger i en miljö med särskilda kulturhistoriska värden med bebyggelse i nyrenässans men också mer sentida 1900-tals klassicism där Liljevalchs konsthall är dominerande i stadsbilden. Det är av stor vikt att den tillkommande bebyggelsen anpassas till denna miljö samtidigt som den arkitektoniskt markerar sig som ett nutida tillägg.*

De reviderade planhandlingarna har sänts ut till berörda myndigheter, instanser och privatpersoner som yttrat sig i ärendet och ersätter tidigare utställd plankarta och planbeskrivning som därmed kastas. Revideringen innebär ingen förnyad utställning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Planområdet ligger inom Kungliga nationalstadsparken, som är av riksintresse enligt 4 kap. 7 § miljöbalken (1998:808). En rivning av sommarrestaurangen Lindgården innebär att en grönklassad byggnad som är värdefull utifrån historisk, kulturhistorisk och miljömässig synpunkt kommer att försvinna. Detta innebär en skada mot kulturvärdena i Nationalstadsparken, men måste enligt stadsbyggnadskontorets uppfattning vägas mot att en publik verksamhet kan leva vidare och fungera på platsen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslagets användning för hotell- och museiändamål ligger i linje med den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken. Med utgångspunkt från tidigare synpunkter och länsstyrelsens upphävandebeslut har byggnadens fasader helt gestaltats om och volymen minskats med ca 800 kvm samt dragits in från Djurgårdsvägen. För att ytterligare säkerställa hänsyn till Nationalstads-

parkens kulturhistoriska värden har plankartan reviderats efter utställning med en komplettering av en plan-bestämmelse som säger att bebyggelsen ska utformas med god anpassning till områdets karaktär och kulturhistoriska värde i omgivande byggnader och miljö. Inför detaljprojektering för bygglov kommer utformningen även vidare bearbetas och detaljeras med hänseende på material, färgsättning och fasadutformning. Stadsbyggnadskontoret bedömer därav att det är möjligt att uppnå en god anpassning till områdets kulturmiljö med en kvalitativ nutida arkitektur som förslaget till detaljplan redovisar.

Sammanfattningsvis ställer sig stadsbyggnadskontoret positivt till planförslaget som innebär att ett nytt hotell och museum kan uppföras på Konsthallen 2 och därmed bidra till en attraktiv och levande miljö året runt på Södra Djurgården.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) och ledamoten Maria Hannäs (V) enligt följande.

Föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att utöver det anföra:

När Stockholm 1930 anordnade den tredje Stockholmsutställningen var det i en tid av framtidsanda i staden. Funktionalismen var framtiden. Människor från hela landet och från Europas hörn och kanter strömmade till Stockholm för att titta på framtiden. Tidningsklipp från den tidens dagstidningar berättar en viktig historia om vår stad. Tyvärr finns bara ytterst få minnesmärken kvar från den spännande tiden i stadens historia. Lindgården är ett av dessa få minnesmärken och har ett stort kulturhistoriskt värde inte bara för Stockholm utan för hela landet.

Verksamheten i Lindgården lades ner i början av 1990-talet, staden sålde byggnaden och sedan dess har gården successivt tillåtits förfalla. När gården såldes fanns skyddsföreskrifter med krav på upprustning av gården. Den upprustningen uteblev och 2004 konstaterade en revisionsrapport att staden skött ärendet Lingården mycket illa. Revisionsrapporten menade att staden dels gått miste om de stora intäkter gården kunnat inbringa och dels att staden låtit en kulturhistoriskt otroligt viktigt byggnad förfalla till ett så dåligt skick att gården antas vara bortom räddning.

Det sätt staden hanterat ärendet Lingården och de konsekvenser det fått är en läxa stadens politiker måste lära av. När staden lät sälja Lindgården var det en dålig försäljning. Finns det en möjlighet att gården går att restaurera bör staden invänta de beskedet och ifall det finns en chans se över möjligheterna att restaurera gården.

Reservation anfördes av ledamoten Elina Åberg m.fl. (MP) enligt följande.

Föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå vidare planarbete, att uppdra åt kontoret att vid vite förelägga fastighetsägaren att påbörja renovering av befintlig byggnad, samt att vidare anföra följande:

Lindgården, det enda kvarvarande huset från Stockholmsutställningen 1930, har en mycket karakteristisk utformning med verandor och det vackra gårdsrummet. Ett hus som väl passar i denna miljö av Djurgården. Lindgården är en av ytterst få bevarade tidsdokument från en tid i Sverige som präglades av stark framtidstro och optimism.

Lindgården är i dokumenterat dåligt skick, men en för några år sedan genomförd oberoende undersökning av byggnadsantikvarier visar att byggnadens förfall är kraftigt överdrivet. Bedömning görs att Lindgården fortfarande går att restaurera. En tek-

nisk undersökning från 1996 fastslår även att byggnaden ej är ett provisorium. En undersökning som nu även aktualiserats.

Det kompromissförslag som diskuterades i början av 2000-talet beträffande upp- rustning av den befintliga byggnaden, men där vissa inre förvanskningar kan tillåtas för att få verksamheten lönsam, bör åter utredas.

Det avtal som skrevs 1990 formulerades rätt oklart men oberoende jurister i bygg- rätt bedömer att det fortfarande är giltigt och att Stockholm stad kan utkräva vite mot att den nya fastighetsägaren snarast påbörjar en renovering. Staden bör pröva dessa möjligheter i domstol.

Vidare bör man ta fasta på tankarna om museum istället för hotell. Ett National- stadsparkens museum eller det så länge efterlängtade designmuseet är tänkbara alter- nativ

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Maria Hannäs (V) enligt följande.

Vänsterpartiet anser att ärendet skulle bordläggas i väntan på svar på utredning. De borgerliga partierna hade en annan uppfattning att ärendet måste avgöras idag.

Stockholmare och svenskar kommer att mista den fantastiskt vackra byggnaden Lindgården som har fått förfalla och förfalla och förfalla.

Vi anser att det föreliggande förslaget inte tillräckligt är anpassat till kulturmiljön på Djurgården.

Byggnadens nya utformning är något bättre än i tidigare förslag, men den indragna fjärde våningen anser vi skall utgå helt ur planen. Den blir alltför dominerande och högre än sidoliggande byggnader. Ett garage för maximalt 15 fordon kan tillåtas.

Fasaderna måste utformas i målat trä och inte i puts som även anges i plandoku- mentet. Fasaderna måste få en ännu grönare utformning än i föreliggande förslag till beslut, med blomlådor och nedhängande grönska.

Vänsterpartiet anser att man här borde pröva om inte en helt grönskande fasad kan anläggas på ”balkongerna”.